Він лежав, простяшися, як молодий грецький бог, на зеленій траві під крилом свого винищувача. Золотаве ластовиння сяяло на хлопчачому виду. Спокійна посмішка розсувала пухкі губи. Сухий блиск очей був зосереджений і жорстокий.

— Ну, так, я теж писав вірші на повний хід. Приємний відпочинок, лоскоче серце і все таке подібне. Тільки я думаю, що на віршах теж потрібний вищий пілотаж, га? Всякі там бочки, імельмани, штопори, піке — певно, чули? Без цього в бій не лізь — голову одіб’ють. Вірші і, взагалі, як то кажуть, література — справа серйозна. Між нами кажучи, я люблю поета Блока. Як це у вас вважається,— не ганебно? Знаєте,— дуже тонкий хлопець.

Несподівано пролунала команда, і "яструбок" стрілою вшилився в небо. Його вела майстерна рука. "Яструбок" сховався в білій хмарі. На ворога він вихопився, як блискавка. Трійка фашистських бомбардувальників одразу ж стала в коло "по коробочці", захищаючи один одного з хвоста. "Яструбок" ринувся на супроводжуючий бомбардувальників "месершміт" і буквально насів на нього, як шуліка. Трасуючі кулі перервали політ ворожого винищувача. Він став падати, незграбно ковзаючи на крило, стаючи на хвіст і перекидаючись через голову, але не займаючись. "Яструбок" вихопив хвилину і з крутого піке короткою кулеметною чергою про всякий випадок підпалив "месершміт". Потім він ще лютіше напосівся на бомбардувальників. Невідомо й звідки, наче впавши з неба, на допомогу "яструбку" з'явився ще один його товариш. Фашисти, злякано й погано маневруючи, почали тікати. Весь бій тривав кілька хвилин. "Яструбок" на поземному льоті повернувся до аеродрому.

— Питання вичерпане,— сказав пілот пересохлими губами.— Розбалувались, гади,— за що їм тільки жалування платять?

Він знову ліг і лежав мовчки. Поступово рум’янець повернувся на його обличчя, він почав дихати рівно й глибоко, руки перестали м’яти траву. Юнацьке обличчя зробилося дивовижно прекрасним і натхненним. Цей повітряний вовк був навдивовижу делікатний і ніжний хлопець.

— В повітряному бою,— сказав він,— головне — дихання, вам зрозуміло? Правильно взятий ритм льоту завжди дає перемогу. Це все одно, як із штурманського підручника! І запевняю вас — формена правда. Досвід — велике діло. Мене тепер німець не обжулить. Я знаю їхні штучки. От слухайте.

Припустімо — напередодні мотались по небу фашистські розвідники. Це значить — жди ранком нападу з повітря. І уявіть собі,— бомбардувальники летять тим же курсом, яким приходили розвідники,— фантазії в них не дуже густо. Бомбити їм подобається рано вдосвіта. Підлітають до мети на поземному льоті, з одного боку виходить несподіваність появи, а з другого боку — трудність для зенітників, бо швидко змінюється кут прицілювання. Та нічого, з труднощами справляємось. Діставши облизня, німчура тікає, як не перерветься, намагається притиснутись до землі і загубитись на тлі зелених дерев. От і вся їхня тактика. Битися не вміють, рискувати не люблять. Підло наскочити всім на одного — на це вони майстри. Ніякої воїнської честі! Хіба вони розуміють справжній повітряний бій? Коли з обох боків бере участь штук по чотириста літаків. Неба не видко з-за крил. Земля кипить під кулями. Наче градом б’є на землю з цієї страшної ревучої хмари. З усієї сили тримаєшся всередині. Це правильна тактика. Тому що стріляють здебільшого на тих, хто опиниться скраю. Всередині не втримався, випав на край,— тоді жмись, розстріляють в момент. Ось де потрібний вищий пілотаж! Вибити ворога з гурту, затягти його вбік, а там — давай жизні. Такий бій пам’ятаю в Монголії. Нічого, кінчили його пристойно, повний порядок, як говориться, і п’яних нема...

Коло "яструбка" вештались техніки, обдивляючись, заправляючи, заряджаючи, випробовуючи. Пілот, лежачи, зірвав ніжну рожеву квітку конюшини і делікатно понюхав її.

— Ви помітили, як гарно пахнуть на війні квіти? Я з дитинства захоплювався ботанікою. І ось поєдную...

Знову пролунала команда до бою. Пілота наче вітром змело. В один момент він опинився в літаку. Мотор запрацював. Зі страшним ревом "яструбок" свічкою пішов у небо. За ним одірвалось од землі ще двоє. Ворогові готувалася зустріч.

Дві ланки "хейнкелів" і "месершмітів" ішли на великій височині. До їхніх розрахунків не входила затримка на шляху до міста Н. Вони збиралися наскочити несподівано. Хвилина затримки — із усіх боків можуть налетіти радянські "яструбки". Тоді треба буде забути про місто Н. і думати про сяке-таке повернення до свого аеродрому.

Три "яструбки" пішли фашистам у лоб. Перший "яструбок" летів так навально, що фашисти мимоволі зійшли йому з дороги. Зробивши блискучої точності розворот, "яструбок" прошив кулями крайній "месершміт", який одразу ж скис і вкрився димом.

Два інших "яструбки" спільним маневром відкололи парочку фашистських стерв’ятників і почали їх ганяти. Стерв’ятники сипнули до землі, шукаючи порятунку. Біля самої землі один дістав порцію куль і врізався на повній швидкості в лісове озеро. Другого — "яструбки" погнали над самою землею.

А високо в небі перший "яструбок" вів нерівний бій з трьома фашистськими літаками. Він кидався в атаку, як демон,— зразу на всіх. Його влучний кулемет, нарешті, вивів із ладу один мотор на "хейнкелі". Стерв’ятник кинувся тікати на одному моторі. Два його фашистських дружки припустили попереду, не думаючи про рятування колеги.

"Яструбок" поступово доганяв ворога. Він, певне, дуже потерпів у бою, бо насилу наблизився до заднього "хейнкеля". "Яструбок" не стріляв — кінчились боєприпаси. Він підійшов знову і з повного ходу врізався

ворогові в черево. З "хейнкелем" було покінчено. Але й сам "яструбок" мертво падав, завершивши героїчним подвигом свій переможний повітряний бій.

Із "яструбка" випав льотчик. Він летів до землі, майже не перевертаючись і не роблячи ніяких рухів. Здавалося, крила мусять виникнути у нього о рук, як скромна данина природи за його перемогу! Не могла переможено впасти на землю така людина!

Коли труп "яструбка" уже врізався в ліс з глухим гулом,— льотчик ще летів. І тоді раптом, майже коло самої землі, над ним виникла баня парашута. Приземлення було вдалим. Та стояти пілот не міг: його поранено в ногу і в обидві руки.

Юнака обережно підвели з землі, щоб нести до автомобіля, він розплющив очі.

— Питання вичерпане,— прошепотів він, намагаючись посміхнутись.— Іншим разом буду зліший...